

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

طرح دوره (Course plan)

عنوان درس: فیزیکیال فارماسی 2	نام استاد/ اساتید درس: دکتر سمن حیدری
رشته و مقطع: دکترای حرفه ای داروسازی	پیش نیاز درس: فیزیکیال فارماسی 1
تعداد واحد: 1 از 2 واحد	نوع واحد: نظری
هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با انواع تخریل ها و نحوه محاسبه میزان تخریل پودرها، رنولوژی و جریان پذیری سیالات مختلف، آشنایی دانشجویان با پلیمرها و موارد استفاده آنها در داروسازی	
شماره جلسه	اهداف اختصاصی
1	معرفی انواع پوروزیته و تخریل پودرها
2	نحوه محاسبه میزان تخریل پودرها و استفاده از خاصیت تخریل پودرها در داروسازی
3	رنولوژی و جریان پذیری و ویسکوزیته سیالات
4	انواع سیالات غیرنیوتونی و انواع ویسکوزیته در این سیالات
5	نحوه محاسبه ویسکوزیته در سیالات نیوتونی و غیرنیوتونی (Single point و multiple point)
6	آشنایی با پلیمر های مختلف بر اساس منشأ و رفتار فیزیکی شان و طبقه بندی پلیمرها
7	محاسبه وزن مولکولی میانگین و وزن مولکولی معادل در پلیمرها
8	
9	
10	
11	
12	
13	
14	
15	
16	
روش تدریس: سخنرانی با power point ، پرسش و پاسخ	
روش ارزیابی دانشجویان: امتحان پایان ترم (حداقل 60% نمره پایانی)، آزمون های طول ترم و ارائه سخنرانی توسط دانشجویان (حداکثر 40 درصد نمره پایانی)	
منابع درس:	
۱) Martins Physical Pharmacy and Pharmaceutical Sciences, 6 th Edition, Patrick J. Sinko, 2011.	

طرح درس (Lesson plan)					موضوع درس: معرفی پوروزیته و تخلل پودرها شماره جلسه: 1		
هدف کلی جلسه: معرفی پوروزیته و تخلل پودرها							
روش تدریس: سخنرانی با power point ، پرسش و پاسخ		نوع ارزیابی: ☐ انواع دیگر		تکوینی ☒			
رسانه آموزشی: کامپیوتر، ویدئوپرژکتور، وایت بور		فعالتهای تکمیلی:		مکان آموزش:			
ردیف	اهداف رفتاری			حیطه یادگیری	سطح حیطه	زمان (دقیقه)	روش ارزیابی
1	تعریف تخلل			شناختی	فهمیدن، تحلیل، ارزشیابی و قضاوت	120	ارائه تکالیف، آزمون
2	انواع تخلل در پودر، گرانول، توده پودری بالک						
3	تعریف حجم و فضاهای مرده						
4	انواع حجم ها و فضاهای مرده در پودر، گرانول، توده پودری بالک						
5	تعریف دانسیته و انواع آن در پودر، گرانول، توده پودری بالک						
6	تعریف packing arrangement و تاثیر آن در ایجاد فضاهای مرده، تغییر حجم ها و تغییر دانسیته						

طرح درس (Lesson plan)				نحوه محاسبه میزان تخلل پودرها و استفاده از خاصیت تخلل پودرها در داروسازی				موضوع درس: شماره جلسه: 2	
هدف کلی جلسه: نحوه محاسبه میزان تخلل پودرها و استفاده از خاصیت تخلل پودرها در داروسازی									
روش تدریس: سخنرانی با power point ، پرسش و پاسخ		نوع ارزیابی: انواع دیگر ☐		تکوینی ☒					
مکان آموزش:				رسانه آموزشی: کامپیوتر، ویدئوپرژکتور، وایت بور					
ارزیابی روش		زمان (دقیقه)		سطح حیطه		اهداف رفتاری			
ارائه تکالیف، آزمون		120		فهمیدن، تحلیل، ارزشیابی و قضاوت		شناختی		1 آشنایی با پیکنومتری و محاسبه حجم های مختلف در پودرهای متخلل	
								2 انواع پیکنومتری و دانسیتمتری	
								3 دانسیتمتری گازی و نحوه محاسبه فضاهای مرده و حجم های مختلف پودرهای متخلل و دانسیته معادل آنها	
								4 دانسیتمتری جیوه و نحوه محاسبه فضاهای مرده و حجم های مختلف پودرهای متخلل و دانسیته معادل آنها	
								5 موارد استفاده از دانسیتمتری و محاسبه تخلل پودرها در داروسازی و تاثیر تخلل در سایر خواص فیزیکی شیمیایی پودرها در فرمولاسیون داروها	

طرح درس (Lesson plan)					رئولوژی و جریان پذیری و ویسکوزیته سیالات		موضوع درس: شماره جلسه: 3	
هدف کلی جلسه: تعریف رئولوژی و جریان پذیری و ویسکوزیته سیالات و آشنایی با سیالات نیوتونی و غیرنیوتونی								
انواع	☐ تراکمی	☒ تکوینی*	نوع ارزیابی: ☐ دیگر	سخرانی با power point ، پرسش و پاسخ		روش تدریس: سخرانی با power point ، پرسش و پاسخ		
مکان آموزش:			فعالتهای تکمیلی:		رسانه آموزشی: کامپیوتر، ویدئوپرژکتور، وایت بورد			
روش ارزیابی	زمان (دقیقه)	سطح حیطه	حیطه یادگیری	اهداف رفتاری				
ارائه تکالیف، آزمون	120	فهمیدن، تحلیل، ارزشیابی و قضاوت	شناختی	1 تعریف رئولوژی یا جریان پذیری سیالات				
				2 تعریف استرس و دفورماسیون در اثر استرس در مواد				
				3 تعریف ویسکوزیته سیالات مختلف				
				4 موارد استفاده از رئولوژی در داروسازی				
				5 قانون نیوتون در جریان پذیری سیالات و تعریف رئوگرام				
				6 آشنایی با سیالات نیوتونی و غیرنیوتونی و تفاوت هایشان				

طرح درس (Lesson plan)				انواع سیالات غیرنیوتونی و انواع ویسکوزیته در این سیالات				موضوع درس: شماره جلسه: 4	
هدف کلی جلسه: آشنایی با انواع سیالات غیرنیوتونی و انواع ویسکوزیته در سیالات غیرنیوتونی									
روش تدریس: سخنرانی با power point ، پرسش و پاسخ		نوع ارزیابی: ☐ انواع دیگر ☐		تکوینی ☒		تراکمی ☐			
مکان آموزش:				رسانه آموزشی: کامپیوتر، ویدئوپروژکتور، وایت بور드					
ردیف	اهداف رفتاری								
1	تعریف دفورماسیون پلاستیک و نمودار رئوگرام در سیالات با خاصیت پلاستیک و شناخت yield point			شناختی فهمیدن، تحلیل، ارزشیابی و قضاوت 120 ارائه تکالیف، آزمون					
2	انواع ویسکوزیته در سیالات پلاستیک قبل و بعد از yield point								
3	تعریف دفورماسیون سودوپلاستیک و نمودار رئوگرام در سیالات با خاصیت سودو پلاستیک								
4	انواع ویسکوزیته در سیالات سودوپلاستیک								
5	تعریف دیلاتانسی یا سیالات انشعاعی و نمودار رئوگرام در سیالات انشعاعی								
6	انواع ویسکوزیته در سیالات انشعاعی								
7	تعریف تیکسونروپی ، رئوپکسی و آنتی تیکسونروپی								

طرح درس (Lesson plan)

نحوه محاسبه ویسکوزیته در سیالات نیوتونی و غیرنیوتونی

موضوع درس:
شماره جلسه: 5

هدف کلی جلسه: آشنایی با انواع رنومتر ها و ویسکومترها و نحوه محاسبه ویسکوزیته در سیالات نیوتونی و غیرنیوتونی

روش تدریس: سخنرانی با power point ، پرسش و پاسخ

نوع ارزیابی:
دیگر ☐

تکوینی ☒

تراکمی ☐

انواع

رسانه آموزشی: کامپیوتر، ویدئوپرژکتور، وایت بورده

فعالتهای تکمیلی:

مکان آموزش:

اهداف رفتاری	حیطه یادگیری	حیطه سطح	زمان (دقیقه)	روش ارزیابی	ردیف
تفاوت های محاسبه ویسکوزیته و رنولوژی در سیالات نیوتونی (محاسبه تک نقطه ای) و سیالات غیرنیوتونی (محاسبه چند نقطه ای)					1
ویسکومتری با استفاده از لوله موینه					2
ویسکومتری با استفاده از روش گوی افتان	شناختی	فهمیدن، تحلیل، ارزشیابی و قضاوت	120	ارائه تکالیف، آزمون	3
ویسکومتری با کمک ویسکومتر bob and cup					4
ویسکومتری با کمک ویسکومتر cone and plate					5

موضوع درس: آشنایی با پلیمرهای مختلف و طبقه بندی پلیمرها بر اساس منشا و ساختار و رفتار فیزیکی (Lesson plan) طرح درس			شماره جلسه: 6		
هدف کلی جلسه: آشنایی با پلیمرهای مختلف و طبقه بندی پلیمرها بر اساس منشا و ساختار و رفتار فیزیکی					
روش تدریس: سخنرانی با power point ، پرسش و پاسخ		نوع ارزیابی: ☒ تکوینی ☐ انواع دیگر		فعالتهای تکمیلی:	
رسانه آموزشی: کامپیوتر، ویدئوپرژکتور، وایت بور					
ردیف	اهداف رفتاری				
1	تعریف پلیمر و تفاوت های آن با small molecule ها		شناختی		
2	موارد استفاده از پلیمرها در داروسازی و دارورسانی				
3	طبقه بندی پلیمرها بر اساس منشا				
4	طبقه بندی پلیمرها بر اساس ساختار				
5	طبقه بندی پلیمرها بر اساس رفتار حرارتی				
6	طبقه بندی پلیمرها بر اساس رفتار مکانیکی				
روش ارزیابی	زمان (دقیقه)	سطح حیطه	حیطه یادگیری	مکان آموزش:	
آزمون تکالیف، ارائه	120	فهمیدن، تحلیل، ارزشیابی و قضاوت			

طرح درس (Lesson plan)

موضوع درس: محاسبه وزن مولکولی میانگین و وزن مولکولی معادل در پلیمرها
شماره جلسه: 7

هدف کلی جلسه: آشنایی با تفاوت های محاسبه وزن مولکولی در large molecules و small molecules و وزن مولکولی میانگین و وزن مولکولی معادل در پلیمرها

روش تدریس: سخنرانی با power point ، پرسش و پاسخ
نوع ارزیابی: ☐ انواع دیگر

رسانه آموزشی: کامپیوتر، ویدئوپرژکتور، وایت بور
فعالتهای تکمیلی:

اهداف رفتاری	مکان آموزش:	تکوینی	تراکمی
رديف	حيطه يادگيري	حيطه سطح	زمان (دقيقه)
1	آشنایی با تفاوت های محاسبه وزن مولکولی در large molecules و small molecules	شناختی	ارائه تکالیف، آزمون
2	مفهوم وزن مولکولی میانگین در پلیمرها	فهمیدن، تحلیل، ارزشیابی و قضاوت	120
3	محاسبه وزن مولکولی میانگین بر اساس تعداد (وزن مولکولی میانگین معادل عددی)		
4	محاسبه وزن مولکولی میانگین بر اساس وزن (وزن مولکولی میانگین معادل وزنی)		
5	انواع روش های مطلق و نسبی محاسبه وزن مولکولی میانگین پلیمرها		
6	استفاده از خواص کولبگاتیو در محاسبه وزن مولکولی میانگین پلیمرها		
7	استفاده از ویسکوزیته در محاسبه وزن مولکولی میانگین پلیمرها		